

קונטרס

פורים משתה ושמחה ולא תפלה וזעקה

קונטרס

פורים משתה ושמחה ולא תפלה וזעקה

יתבאר בו גודל השיבוש שנעשית
ע"י אותם חדשים שמקורב באו להמציא הנהגה חדשה
ומוזרה של התאספות ברוב עם לאמירת תהילים וי"ג מידות
בבתי כנסיות ובבתי מדרשות בפורים
וזעקים ומתפללים על צרותיהם.
שזה ההיפך ממשתה ושמחה.
ויביא את דברי מצדדי המנהג המוזר הנ"ל
עם מקורותיהם שלדעתם בהם כתוב כמנהגם
ויתבאר שאין לדבריהם שום מקור וראיה
ובסוף הקונטרס ישנה הבהרת דברים

נכתב בס"ד ע"י
נפתלי יהושע דונט

אדר תשפ"ב
בני ברק, ארץ ישראל

את הקונטרס ניתן להשיג בב"ב במקומות דלהלן:
בכולל חזון איש
או בביהכ"נ לדרמן רח' רשב"ם 19 בדוכן המכירות מאחורי ביהכ"נ

הערות והארות יתקבלו בברכה
bhxi9876@gmail.com

הקדמה קצרה

קונטרס זה בא לבאר ולברר את גודל השיבוש הגדול שקרה כאן בארה"ק בשנים האחרונות שיום הפורים נהפך ליום של תפלה וזעקה ומתאספים אנשים רבים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות לזעוק ולהתחנן לבו"ע כשדמעתם על לחיים שיחוס וירחם עליהם. שהנהגה זו היא ההפך ממשתה ושמחה המבואר במגילת אסתר.

וכמובן שאותם הנוהגים במנהג המוזר הנ"ל מגבבים לדבריהם כעין ראיות של פשעטלעאך ווערטלאך שונים ומשונים. ומשייכים עניינים גבוהים שנאמרו לגבי עניינים אחרים לכאן. ובקונטרס זה אשר לפניכם הוכחתי את גודל טעותם ושאין מקור למנהג משונה זה כלל. ומנהגם אינו ראוי כלל ויש מקום לומר שיש בו גם צד איסור. וק"ו שבני תורה המדקדקים קלה כבחמורה ידירו רגליהם מתפילות המוניות אלו. אלא ישמחו ויגילו ביום קדוש זה אשר הוא יום של משתה ושמחה. ויכוונו היטב היטב בג' התפילות שמתפללים ביום הפורים. ואשרי להם וטוב להם בזה ובבא.

כמו"כ ידובר גם על שאר ימות השנה בתאריכים מיוחדים שהם עושים את מנהגם המוזר האם יש בכלל איזשהוא מעלה ביום זה מבחינת כח התפלה והאם הדבר מותר או אסור

נפתלי יהושע דונט

אדר תשפ"ב

מפתח העניינים

ה	יבאר גודל השיבוש בכך שיש שמתאספים לתפלה וזעקה בפורים..
ו	יביא ראיותיהם של מחדשי המנהג המוזר של תפלה וזעקה בפורים..
ז	דחיית הראיה הראשונה.....
ח	דחיית הראיה השניה.....
ט	דחיית הראיה השלישית.....
י	עוד ביאור בהא דאין להתאסף לתפלה וזעקה בפורים.....
יא	סיכום.....
יב	נספח.....
יג	הבהרת דברים.....

משתה ושמחה - ולא תפילה וזעקה

הנה חדשים מקרוב שמתאספים בליל פורים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות לאחר לימוד התורה שלומדים ברוב עם ואומרים תהילים בהתעוררות עצומה ובזעקות גדולות ואומרים ג"כ י"ג מידות של רחמים לקרוע שערי שמים בתפלה ובתחנונים שיחוס וירחם עליהם ויוציאם מן המיצר אל המרחב. [ופ"א נקלעתי למקום זה וראיתי שאנשים בוכים בדמעות שליש על צרותיהם ומתפללים לה' שיושיעם מכל צרותיהם].

והנה כמובן שתמיד תפלה לה' הוא דבר מצויין אבל כל דבר צריך שיהיה עפ"י תורה. וכשם שבשבת ויו"ט אסור להתפלל על חולה אא"כ הוא חולה מסוכן. [עי' בשו"ע סי' רפ"ח סעיף ט' י' ובמ"ב שכתבו כן בהדיא] ואפ"י שתפלה גדולה מעלתה עד למאוד. ה"ה בשאר ימות השנה על כל זמן ומועד יש לברר האם מותר לזעוק בתפלה או לא.

ונתעוררתי שהנהגה זו היא ההיפך הגמור מכתוב במגילת אסתר [פרק ט' פסוקים י"ט כ"א כ"ב] שיום הפורים הוא יום של משתה ושמחה ואמירת תהילים על צרותיו הוא היפך ממשתה ושמחה וכמו שבשבת אסור להתפלל על החולים כי זה היפך מעונג שבת וכ"ש שמתאספים ביחד ברוב עם לזעוק ולהתפלל. ואמנם גם על חולה מסוכן שמותר זהו דוקא כשיש חולה מסוכן וידוע להמתפללים שרוצים להתפלל עליו. אבל כשקובעים מראש שכאו"א יבוא לזעוק על צרותיו האישיות ביום הפורים זהו וודאי דבר שאינו נכון. זאת ועוד שגם על חולה מסוכן אסור לכון שהתפלה תהיה דוקא בשבת ויו"ט כלומר שאם יכולים להתפלל עליו או בשבת או בחול [וכגון שאין אפשרות בשתיהם] פשיטא שחיובא רמיא להתפלל בחול דוקא ולא לחכות בכוונה לשבת.

וראיתי שנוהגי ומנהיגי הנהגה מוזרה זו של תפלות ביום הפורים יש להם כמה טענות להצדיק את מנהגם המשונה והמיוחדש. ותמהו מאוד על הערתי הנ"ל. ואתייחס לטענותיהם אחת לאחת ואשיב עליהם בס"ד.

ראיה ראשונה שהביאו מחדשי המנהג

א כבר אמרו בזוה"ק [תיקוני זוהר תיקון כ"א דנ"ז ב'] פורים אתקריאת על שם יוה"כ. ובפרט לפמש"כ החכמת אדם [בהקדמה לקונטרס מצבת משה] שיום כיפור נקרא כמו פורים כלומר שפורים במידה מסויימת יותר גדול מיוה"כ. וכיון שכבר נודע שביוה"כ אפשר לזעוק ולהתחנן על כל צרותיו ה"ה בפורים שנקרא על שם יום הכיפורים.

דחיית הראיה

ויש לדחות טענה זו מב' פנים:

א'. היכן מצינו כדבר הלזה שיום הפורים הוא יום של תפלה ותחנונים אטו כל אחד בר הכי לקבוע הליכות והנהגות על פי מה שמצינו בזוה"ק וכי מצינו הנהגה כזאת אצל האר"י ז"ל או אצל אחד מתלמידיו וכן ההולכים לאורו וכי מצינו דבר זה של יום תפלה וזעקה. [והרי אצל חכמי ספרד שקבלה בידם לנהוג כהאריז"ל בכל הליכותיהם כדוגמת החיד"א וכן בדורות מאוחרים יותר כהבן איש חי והכה"ח מצינו שכתבו שעפ"י הזוהר או האריז"ל יש כמין הנהגה זו?].

כמו"כ יש לומר עוד וכי אצל כל רבותינו מצוקי ארץ אשר את מימיהם אנו שותים בצמא מצינו כדבר הלזה. וכי ראינו להנהגה משונה זו של תפלה וזעקה ביום הפורים אצל רבותינו החזו"א והגר"ז והחפץ חיים זכר צדיקים וקדושים לברכה. וכי הם לא ידעו שפורים כפורים. [ובפרט הגר"ז שכבר נודע שבימים נוראים היה אומר במשך שעות מרובות תהילים. מדוע לא שמענו שנהג כן בפורים]. מניין העזות מצח והחוצפה להמציא דבר חדש נגד כל רבותינו ועוד לעשות זאת ברבים בריש גלי בבתי כנסיות ובבתי מדרשות כאילו הוא דבר פשוט וברור.

ב'. שכבר כתב הגר"א בביאורו על הזוהר שהביאור בכך שיום הפורים אתקריאת על שם יוה"כ ביאור הדבר שיום הפורים זה יום שבגלל קבלת הלוחות היה אמור להיות יום של משתה ושמחה. רק בגלל המצוה להתענות אין אפשרות לעשות זאת ביוה"כ ולכן משלימים זאת ביום הפורים. עכת"ד. [ביאור הגר"א על תיקונ"ז עם ביאור הבאר יצחק להגר"א"י חבר תלמיד הגר"א]

ולפי ביאורו של הגר"א יוצא שאדרבה יום הפורים בא להשלים את המשתה ושמוחה שחסר ביו"כ בגלל קבלת הלוחות. וא"כ יוצא שמי שאצלו יום זה הוא יום של תפלה וזעקה [בגלל שפורים כמו יו"כ]. הרי הוא נוהג ההיפך מהזהר כי הוא מהפך את כל הרעיון של ההשואה ליו"כ כי כל הרעיון הוא שמשלימים את מה שחסר ביו"כ. ולא שמביאים את ההנהגות של יו"כ לפורים. יוצא שמחדשי המנהג הם המחסרים מההשלמה של יו"כ והם העושים היפך מהזהר.

ובר מן דין מאן יימר שגם ביוה"כ מותר להתאסף בתפלה וזעקה הא כל מה שהותר זה בקשות פרטיות אבל התאספות של תפלה וזעקה יותר קרוב לומר שגם ביוה"כ אסור.

ראיה שניה שהביאו מחדשי המנהג

[ב] ויש מי שהביא ראיה מדברי הטור בסו"ס תרצ"ג שכתב וז"ל "כתב רב עמרם גאון ז"ל מנהג בשתי ישיבות ליפול על פניהם כיון שהוא יום נס ונגאלו בו צריכין אנו לבקש רחמים שיגאלנו באחרונה כבראשונה ובתשובה לגאון מצאתי שאין נופלים על פניהם וכן המנהג".

הרי לן מדברי רב עמרם גאון שהמנהג בשתי ישיבות הוא ליפול על פניהם כי צריכין אנו לבקש רחמים על הגאולה. וא"כ אדרבה המתאספים לתפלה והזעקה דברי רב עמרם גאון מסייעים אותם

דחיית הראיה

ויש לדחות גם טענה זו מב' פנים.

א'. לא ברור בדברי רב עמרם גאון אם גם לפי דבריו זה יום שאפשר לזעוק ולהתחנן על כל דבר אלא מכיון שזה יום שהייתה בו ישועה מהמון יש מקום לבקש על ישועה מהגלות ולביאת משיח צדקינו. וגם זה לא נעשה ע"י תפלות וזעקות שבר והתאספות מיוחדת. אלא ע"י נפילת אפיים הנאמרת בכל יום שבכוחה לפעול את הישועה להבאת הגאולה. ומחמת כן הנהיגו שאת הנפילת אפיים שאומרים כל יום שיאמרו בפורים. אבל עדיין אין ראיה שכל יחיד ויחיד יכול לזעוק בו על צרתו האישית.

ב'. אבל גם את"ל שלדעת רב עמרם גאון שפיר אריך למיעבד הכי לזעוק ולהתחנן ברוב עם על כל הצרות האישיות.

וכי דבריו נפסקו להלכה? הרי הטור עצמו מסיים שמנהג שלא ליפול על פניו וכן נפסק בשו"ע תרצ"ג ס"ג.

וכי נעלם מהטושו"ע הדבר הנפלא שזה יום שהתפלה על הגאולה מסוגלת. ע"כ דס"ל או שאי"ז נכון או שגם אם זה נכון יש צורה איך לעשות זאת. והג' תפלות שמתפללים ביום הפורים שיש בה בקשה על ביאת המשיח ובנין ביהמ"ק בכוחה לפעול את הישועה גם מבלי להופכו ליום של תפלה וזעקה על הגאולה.

ופשיטא שלא יעלה על הדעת שהמקיימים את ההלכה כפשוטה ולא הופכים את יום הפורים ליום של תפלה וזעקה יפסידו. חלילה מלחשוב כן כי מקיום המצוות כהלכתן לא מפסידים.

כמו"כ פשיטא שלא יתכן שהמהפכים את יום הפורים ליום של תפלה וזעקה פשיטא שלא ירוויחו מכך כלום כי מלעבור על ההלכה אין שום רווח.

ראיה שלישית שהביאו מחדשי המנהג

ג] יש המביאים ראיה מדברי השו"ע שכתב שכל הפושט יד נותנין לו. ומבארים את דברי השו"ע ע"ד הווערטעל שכל הפושט יד ומבקש מהרבש"ע נותנין לו.

דחיית הראיה

וכמובן שאין לביאור זה שום מקור. ולא יאומן כיסופר שבני תורה על סמך פשעטלעך וווערטלעאך שנאמרו אולי ע"ד ההלצה מהפכים זאת כבר לדבר רציני עד כדי שיבוש המהפך את משמעות הפורים שכל כולה משה ושמחה להופכו לתפלה וזעקה.

וידוע שלפני פורים היו מגיעים לרשכבה"ג מרן שה"ת הגר"ח קניבסקי שליט"א ושואלים אותו אנשים הרבה האם אפשר לפרש שכל הפושט יד נותנין לו כנ"ל שכל המבקש מהרבש"ע ביום הפורים יתנו לו והיה עונה הגר"ח שזו הלכה שבפורים אפשר להקל לתת לכל מי שאוסף וא"צ לדקדק. ופעמים שהשואלים היו 'למדנים' ושואלים האם אפשר לפרש 'גם' כנ"ל שזה הולך על תפלה. והיה שוחק מהם הגר"ח על הפשט העקום והמעוות.

ד] ולסיום אכתוב משל נאה ששמעתי בעניין זה [מי שעדיין לא מספיקים לו כל ההסברים הנ"ל]

שהיה גביר גדול שהיה רגיל בעת שמחת נישואי ילדיו היה מחלק מעות לבאים לשמוח בשמחת נישואי ילדיו. ויהי היום בעת שמחת נישואי בנו בשיא השמחה והריקודים ניגשו אל הגביר קבוצה גדולה של כמאה עניים והחלו בזעקות שבר אל הגביר בבכיות גדולות כשדמעתם על לחיים הב לנו מעות יען שמענו שבעת שמחתך אתה מחלק מעות להמשתתפים והנה טרחנו ובאנו לשמוח בשמחתך והחלו בזעקות שבר גדולות הב לנו מעות הב לנו מעות.

ויחר אף הגביר בעניים וכי להרוס את שמחתי באתם וכי אינכם רואים שכעת הוא באמצע הריקודים ובשיא השמחה אתם צועקים ובוכים הב לנו מעות אינכם מבינים שהחתונה נהרסת וכי אתן מעות למי שבא להרוס את שמחת נישואי ילדי.

אלא מי שבא לשמוח בשמחתי ומשמחני ע"י שירה וזמרה וריקודים בעת ששמחת ליבי גואה ועולה לבבי נפתח והריני מפזר בשמחה ובטוב לבב את המעות לשמחים בשמחתי

והנמשל מובן מאיליו שאמנם כתוב שפורים כפורים וזה יום גדול מאוד מאוד יש להשכיל לנצל את היום כפי הכתוב בשו"ע בלי שינויים ובלי התחכמויות ומבלי להשבית את השמחה ע"י צעקות ובכיות ואין ספק שאז כשיראה ה' בשמחתינו שאנו שמחים ככתוב במגילה "עשים את יום ארבעה עשר לחדש אדר שמחה ומשתה ויום טוב" ואז ישפיע על כולם שפע ברוחניות ובגשמיות וכולנו תפלה שיגאלנו באחרונה כבראשונה בביאת משיח צדקינו בבנין ביהמ"ק בב"א.

העולה מכל הנ"ל

א] יום הפורים הוא יום של משתה ושמחה ככתוב במגילת אסתר.

ב] לא מצינו שום מקור בפוסקים שזהו יום של תפלה ותחנונים.

ג] אין שום שייכות בין מה שמבואר בזוהר שפורים איתקריאת על שם יוה"כ. לריבוי תפלה ותחנונים ביום זה.

[ד] מי שכן מתאסף בתפלות וזעקות באותם מקומות הרי הוא מהפך את כל העניין של פורים כפורים ולא הרוויח כלום וכמשנת"ב בסק"א.

[ה] אין שום שייכות בין מה שמבואר בשו"ע שכל הפושט יד נותנין לו לעניין תפלה בפורים וכמשנת"ב בסק"ג

[ו] ולכן מה שחדשים מקרוב באו בפורים ומתאספים לתפלה וזעקה באמירת תהילים [ובפרט כשהוא ברוב עם. ובאמירת י"ג מידות. שע"י זה הוא יותר נראה כתפלה וזעקה. ובפרט שהוא גורם לאנשים לבוא לידי בכי ע"י שנזכרים בצרותיהם]. הוא שיבוש וטיפשות גדולה. והוא שלא כדין ויש מקום להחשיבו כאיסור. ויש לעקור מנהג זה מהשורש.

[ז] אין ספק שמי שנמנע ולא מגיע לאותם מעמדי תפלה לא יפסיד שום דבר מכך שלא הגיע. כי אין ספק שהישועה תגיע יותר מהר כאשר מקיימים את רצון הקב"ה מאשר להיפך ח"ו.

[ח] וכמובן שיש לזכור שביום הפורים ישנם ג' פעמים שכאו"א מדבר עם הקב"ה ויכול לבקש ממנו על כל מה דנצרך וכדכתיב בתהילים קרוב ה' לכל קוראיו וגו'.

[ט] וכמובן שאין אף אחד מגדולי ופוסקי הדור שליט"א שמגבה מנהג רע זה. שיש כמובן לעוקרו מן השורש.

ויה"ר שכשם שעשה ניסים לאבותינו בימים ההם כן יעשה לנו בזה"ז בביאת משיח צדקינו בבנין ביהמ"ק בב"א.

תושלב"ע

נספח

שמעתי שישנם המארגנים עוד ארועי תפלה וזעקה גם ביום זאת חנוכה וביום ערב שביעי של פסח [אינני יודע אם זה המארגנים הנ"ל או מארגנים אחרים ואי"ז נפק"מ] והנה על התפלה ביום זאת חנוכה. מצד הדין יש לדון דסו"ס הוא אסור בהספד ותענית ומנא לן שמותר לקבוע תפלה וזעקה אבל גם אם נאמר שמותר. מדוע אנשים חושבים שיש מעלה ביום זה יותר מימי חנוכה האחרים ומי אמר שיש איזשהוא עת רצון מיוחדת ביום זאת חנוכה. ואמנם נמצא כתוב בספר של צדיק אחד לפני למעלה ממאה שנה שיום זה מסוגל לפקידת עקרות וכעין ר"ה. ואמנם לפי מה שקיבלנו מרבתינו דברים אלו שזה כעין ר"ה אם אינו מופיע בדברי חז"ל מנין לחדש ד"ז. [והנני להדגיש שאינני מזלזל ח"ו או חולק ח"ו על אותו ספר. ורק כדי שלא יראה חלילה שכאילו אני חולק לא הבאתי את שם הספר וחלילה לי מלחלוק על אותו צדיק זיע"א אלא הבאתי מה דעת רבותינו] ובאמת לא ראינו ולא שמענו אצל אף אחד מרבתינו הח"ח החזו"א והגרי"ז וכן שאר גדולי עולם שיחיו שהחשיבו יום זה יותר מימי חנוכה האחרים. ומעתה יפלא היאך אברכים ת"ח נוהים אחרי דברים חדשים שלא שערם רבותינו מימות עולם.

ואמנם על התפלה בערב שביעי של פסח זה כבר עוולה גדולה והיא שלא כדין וזה יותר חמור מפורים דחוה"מ הוא דאורייתא ואפי' אין בו אבלות וק"ו שאין בו תפלה וזעקה בבכיות ותחנונים. ונס שאינם מקיימים את מנהגם המוזר בעיצומו של שביעי של פסח. ואמנם עצם העיתוי הוא כ"כ מגוחך שהרי הם מבארים מה ההקשר של תפלות על זיווג הגון לשביעי של פסח שכיון שקשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף. ממילא ביום שנקרע בו הים יש יותר סייעתא דשמיא לעניין הזיווג. וכמובן שאין צורך לבאר מדוע אין קשר בין הדברים ולא כל משל הופך לנמשל. אבל התמיהה העולה מכל זה היאך אברכים יקרים המסולאים בפז נוהים אחרי שטויות והבלים אלו.

הבהרת דברים

[א] אין כוונת הנכתב בקונטרס לערער ע"כ שמפרסמים עלוני הצדקה שכל התורם סך מסויים יברכוהו גדולי ומאורי הדור שליט"א ביום הפורים.

דזה אינו תפלה וזעקה אלא ברכה כללית שיזכו להצלחה וברכה. [ושמעתי שהשמות כשמגיעים לרשכבה"ג מרן שה"ת הגר"ח קניבסקי שליט"א הוא באמצע סעודת פורים ואז מברכם בקצרה כדרכו מבלי תפלות וכדו'].

וכמובן שגם זה לא ברור אם יש בזה עניין. [לקבל ברכה מגדולי הדור דוקא ביום הפורים] אבל מכיון שאין בו צד איסור. ועסקני הצדקה הרואים שאצל עמי הארצות הדבר גורם שיפתח כיסם ועי"ז יפזרו יותר ממון לצדקה הסכימו גדולי הדור לשתף פעולה עם ד"ז.

[ב] ואמנם עיקר כוונת הנכתב בקונטרס על אותם המארגנים סדר לימוד בפורים שזה דבר המבורך כשלעצמו [וכדאיתא במגילה אורה זו תורה וכ"ה ברמ"א שיש עניין לעסוק מעט בתורה לפני הסעודה ובפרט שאין לך יום היותר מתאים לזה כי הרי פיקודי ה' ישרים משמחי לב וקיימו וקיבלו את התורה מאהבה. וכמובן שהחכם עיניו בראשו גם בזה יש להזהר לא להגזים מידי שלא ילך לישון מאוחר ועי"ז יהיה עייף ביום הפורים כמו"כ שזה לא יתפוס לו מידי הרבה שעות שיגרום לו שלא יהיה לו מספיק זמן כדבעי למשתה ושמחה ושאר מצוות היום].

אבל מה שלאחר גמר הלימוד הם מקיימים מעמד של תפלה וזעקה ע"ז אמורים כל הדברים בקונטרס. שאין ראוי לקיים מעמד זה וקרוב הדבר שיש בזה צד איסור.

ואמנם בתפלה זו הם מעתירים על התורמים המחזיקים את הלומדים שם קודם התפלה. ולכן המארגנים רוצים בקיום תפלה זו.

אבל כמשנת"ב אסור לקיים מעמד זה של תפלה וזעקה בפורים. ולא יתכן שום ריוח מלהתנהג שלא כדין.

וע"כ יש להמארגנים לחדול ממנהג מוזר ומשונה זה ויפסיקו לקיים מעמד של תפלה וזעקה בפורים ויקבלו שכר על הפרישה.

ומה שכן מותר להם שיפרסמו שכל הלומדים יזכירו את שמות התורמים לאחר הלימוד [וכבר נודע מש"כ הח"ח זיע"א שלאחר קיום מצוה זהו זמן המסוגל לתפלה ובזה ביאר מדוע אומרים הרחמן לאחר ברהמ"ז. עכת"ד. ועאכו"כ לאחר לימוד התורה ששקול כנגד כל המצוות שאז יעתירו על התורמים בלי מעמדי תפלות וק"ו שלא ע"י אמירת י"ג מידות].

ושוב הנני חוזר שמעמד תפלה וזעקה בפורים הוא מנהג שיש לעוקרו מן השורש ואין להשתתף בו כלל וכלל.

